Conservatorio Profesional de Música de Carballo

Programación oficial de Repentización e Acompañamento

Acordeón

Curso Académico 2025/2026

Índice

1 Introdución ... 3
1.1 Marco legal ... 5
2 Obxectivos xerais das ensinanzas musicais ... 6
2.1 Grao profesional ... 6
3 Obxectivos específicos das ensinanzas musicais ... 7
4 Metodoloxía ... 8
4.1 Principios metodolóxicos ... 8
4.2 Métodos didácticos ... 8
4.3 Profesorado ... 9
5 Atención á diversidade ... 10
6 Temas transversais ... 12
6.1 Educación en valores ... 12
6.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s) ... 13
7 Actividades culturais e de promoción das ensinanzas ... 14
7.1 Actos institucionais ... 14
7.2 Cursos, clases maxistrais e conferencias ... 14
7.3 Outros ... 14
8 Secuenciación do curso ... 15
8.1 Curso: 4º Grao Profesional ... 15
8.1.1 Obxectivos ... 15
8.1.2 Contidos ... 15
8.1.3 Avaliación ... 17
8.1.4 Medidas de recuperación ... 20
8.1.5 Recursos didácticos ... 21
8.2 Curso: 5º Grao Profesional ... 22
8.2.1 Obxectivos ... 22
8.2.2 Contidos ... 23
8.2.3 Avaliación ... 24
8.2.4 Medidas de recuperación ... 29
8.2.5 Recursos didácticos ... 29
8.3 Curso: 6º Grao Profesional ... 30
8.3.1 Obxectivos ... 30
8.3.2 Contidos ... 31
8.3.3 Avaliación ... 33
8.3.4 Medidas de recuperación ... 37
8.3.5 Recursos didácticos ... 38
9 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica ... 38
10 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento ... 39
11 Anexos ... 40
11.1 Proba de acceso a 5º de Grao Profesional ... 40
11.2 Proba de acceso a 6º de Grao Profesional ... 40

1 Introdución

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

Dita Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2º que o Goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Ademais, no capítulo VI do título I, a citada Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas. Neste marco, o Real decreto 1577/2006, do 22 de decembro, polo que se fixan os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, estableceu os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música. Para a Comunidade Autónoma de Galicia, estes aspectos básicos veñen ditados no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro establece que as ensinanzas profesionais de música teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música. Ademais, a finalidade das ensinanzas profesionais de música ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

A práctica musical que se realiza baixo o nome de acompañamento caracterízase pola necesidade de relacionar capacidades, coñecementos e destrezas que, por si mesmas, constitúen ámbitos de saberes propios.

O sentido e valor educativo desta disciplina deriva da conveniencia de globalizar os diversos compoñentes que a integran (improvisación, lectura á vista, realización de cifrados, transposición, etc.) por seren comúns, todos eles, á función de acompañar, sen esquecer por iso a experiencia que achega cada un dos devanditos compoñentes por si mesmo. Ambos os aspectos, o funcional e o formativo, son indisociables e complementarios.

Xa que logo, nos contidos básicos desta disciplina débeselles conceder un lugar prioritario aos procedementos ou modos de saber facer que, aínda que resultan de natureza diversa, se articulan ao redor de tres eixes principais: unha certa destreza na técnica de execución, ou, o que vén ser o mesmo, un certo grao de desenvolvemento dos mecanismos reflexos que a determina, adquirida mediante a práctica diaria ao longo dos anos

iniciais da educación instrumental e que a repentización e o acompañamento veñen potenciar; plena comprensión dos coñecementos harmónicos previamente adquiridos e a capacidade creativa para desenvolvelos e aplicalos en situacións diversas.

Posto que o obxectivo principal desta disciplina consiste nun proceso práctico de consolidación do pensamento harmónico e da capacidade de realización en tempo real, o conxunto de coñecementos que a integran debe estar relacionado a través dun enfoque pedagóxico común, aínda que na práctica deba ser desagregado en diversos bloques.

Inclúense dentro dos bloques de contidos os seguintes campos de coñecementos:

- Estudo da improvisación como elemento de formación que capacite, a través da práctica de fórmulas específicas, para elaborar acompañamentos a melodías, así como para construír pequenas pezas musicais que permitan, por medio de ambos os dous procedementos, obter un primeiro contacto coa improvisación propiamente dita, cuxo estudo en profundidade se poderá abordar dentro do grao superior.
- Práctica da repentización como procedemento imprescindible para desenvolver automatismos que lle permitan ao instrumentista a realización instantánea do texto musical, asimilando ao propio tempo e de forma inmediata as súas características en canto á época e ao estilo a que pertenza. Polo tanto, non se trata soamente de incrementar a capacidade de automatismo e velocidade na lectura do texto, senón de comprender o sentido dos seus elementos esenciais e interpretalos no instrumento a medida que se le a obra. Por iso, a repentización está estreitamente relacionada coa análise, o que, á vez, depende de toda unha serie de coñecementos teórico-prácticos previamente adquiridos.
- Destreza na transposición como mecanismo que permite adecuar a tonalidade á tesitura do solista —fundamentalmente na música vocal—, facilita a lectura de partituras de orquestra e, ademais do seu valor funcional, posúe un alto valor formativo que procede, por unha parte, do dominio dos procedementos tradicionais (cambio de claves e armadura, cálculo do número de diferenzas) e, por outra parte, do enfoque sintético que achega a lectura harmónica, grazas ao cal, a estrutura interna dun fragmento musical pode ser interpretada en calquera tonalidade.
- Realización de cifrados (baixos cifrados, cifrado americano, cifrado funcional), como práctica de acompañamento a unha melodía. Esta práctica permite relacionar de forma inmediata os coñecementos harmónicos coa súa aplicación instrumental e, por exixir un certo grao de creatividade, supón ademais, como se dixo anteriormente, un contacto preliminar á improvisación, cuxo estudo en profundidade se poderá abordar dentro do grao superior.

Os contidos da repentización e acompañamento no grao profesional foron establecidos non só polo seu valor de preparación para coñecementos que se poidan adquirir en cursos posteriores dentro dunha elección propia de especialización profesional, senón tamén polo valor intrínseco que representan na formación dun instrumentista. Por esta última razón, mantéñense dentro do marco de coñecementos considerados indispensables para satisfacer as necesidades habituais do instrumento.

A presente Programación Didáctica baséase na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación, realizada a partir do currículo oficial vixente para a materia de Repentización e acompañamento. Nesta programación inclúense os obxectivos e contidos, o enfoque metodolóxico, a avaliación (criterios de avaliación, mínimos esixibles, procedementos e instrumentos de avaliación da aprendizaxe do alumnado, temporalización, criterios de cualificación), materiais e recursos didácticos que se van empregar, e as medidas de atención á diversidade. Engadíronse, ademais, outros apartados considerados de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Esta programación didáctica non pretende presentar unha planificación pechada e definitiva, senón que debe ser entendida coma un instrumento flexible que permita adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, sirva de marco de referencia para dar forma á nosa ensinanza e garanta que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel poidan acceder a unha ensinanza que propicie a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

1.1 Marco legal

Para a elaboración desta programación didáctica tívose en conta a seguinte normativa, clasificada de menor a maior antigüidade atendendo á súa data de publicación:

- **DECRETO 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- **DECRETO 223/2010, do 30 de decembro**, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia.
- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- **DECRETO 203/2007, do 27 de setembro**, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

2 Obxectivos xerais das ensinanzas musicais

2.1 Grao profesional

O artigo 3º do Capítulo I do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música establece que as ensinanzas profesionais de música teñen como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades xerais e os valores cívicos propios do sistema educativo e, ademais, as capacidades seguintes:

a) Habituarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
c) Analizar e valorar a calidade da música.
d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensábel no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3 Obxectivos específicos das ensinanzas musicais

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música recolle, no artigo 6º, os obxectivos específicos destas últimas. Dito artigo sinala que as ensinanzas profesionais de música deberán contribuír a que o alumnado adquira as capacidades seguintes:

a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.

b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.

c) Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.

d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.

e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.

f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.

g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.

h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exixencias das obras.

i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.

j) Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.

k) Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.

l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

4 Metodoloxía

O alumnado é o centro e a razón de ser da educación. A aprendizaxe ten como finalidade formar persoas autónomas, críticas e con pensamento propio. É por iso que a atención se centrará na procura e recoñecemento do talento que posúe cada alumno, así como traballar en potencialo. A metodoloxía estará orientada a situar ao alumno no centro do proceso de ensino-aprendizaxe, outorgando un papel fundamental á práctica e á vivencia íntegra do feito musical.

4.1 Principios metodolóxicos

- **Actividade**: o carácter instrumental da materia de Repentización e acompañamento require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas —base da aprendizaxe significativa e construtivista— vai implícito na nosa ensinanza.
- **Creatividade**: ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación do alumnado.
- **Autonomía**: cada alumno e alumna será orientado nas clases, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Atención personalizada**: dada a dedicación exclusiva que comporta a clase de Repentización e acompañamento, en cada sesión terase en conta a dimensión persoal e afectivo-social de cada alumno e alumna.
- **Interdisciplinariedade**: relacionaranse os contidos da materia de Repentización e acompañamento cos contidos das outras materias do currículo, dotándoos dunha maior significación.
- **Globalización**: teranse en conta os coñecementos previos do alumnado, tanto os que aprende nos estudos de réxime xeral coma no seu quefacer cotián.
- **Socialización** e **convivencia**: promoverase o traballo en equipo e un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación**: o que se aprende presentarase como algo de utilidade noutras situacións, que terá aplicacións reais.
- **Flexibilidade** e **diversidade de estratexias didácticas**: co fin de acadar os obxectivos propostos, poderanse realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.

4.2 Métodos didácticos

Por método didáctico entendemos todas aquelas decisións técnicas e estratéxicas que responden á pregunta de cómo ensinar. Por tanto, procederemos de forma ordenada, planificada e dirixida á consecución duns fins.

- **Aprendizaxe por descubrimento**: Con este método, o alumnado extrae as súas propias conclusións a partir da observación e o rexistro de información, construíndo, desta forma, a súa propia aprendizaxe. A información ofrecida será premeditadamente incompleta, pero presumiblemente suficiente para que o alumnado pense, investigue, relacione, induza e deduza en función do que xa sabía conectado á nova información.
- **Método por recepción activa**: esta metodoloxía céntrase na transmisión maxistral dun contido de aprendizaxe pechado e acabado. Para que este proceso de ensinanza-aprendizaxe produza no alumnado unha aprendizaxe de calidade, o profesor xerará interese polo contido de aprendizaxe (motivavción), o contido estará estruturado e secuenciado de forma que poida ser comprendido pola súa lóxica interna (significación lóxica) e activaranse os coñecementos previos do alumnado en relación co novo contido (significación psicolóxica).

Atendendo ao uso de metodoloxías específicas, servirémosnos das seguintes:

- **Aprendizaxe baseada en proxectos**: mediante o pensamento crítico, a resolución de problemas, a colaboración e diversas formas de comunicación, permite ao alumnado adquirir coñecementos involucrándoo en proxectos que dan resposta a problemas da vida real. Para iso, os estudantes necesitan utilizar capacidades intelectuais de orde superior para facerse preguntas, buscar información e obter conclusións.
- **Contrato de aprendizaxe**: esta metodoloxía céntrase na firma dun acordo entre profesor e alumno onde se definen os obxectivos de aprendizaxe, recursos e estratexias a empregar, temporalización, evidencias a presentar e a metodoloxía de avaliación. Esta forma de proceder implica o desenvolvemento dun proceso educativo centrado no estudante, promove a autoaprendizaxe e garda relación co ámbito profesional. A implementación desta metodoloxía é moi común que se produza no ámbito dos Ensinos Superiores, polo que nos serviremos dela, principalmente, nos últimos cursos do grao profesional.
- **Uso das TIC**: O desenvolvemento tecnolóxico modificou a forma de crear, producir, distribuír, escoitar e consumir música. É por isto que nos serviremos dos recursos tecnolóxicos na clase, sendo o seu uso xustificado e adecuado.

4.3 Profesorado

Entre as estratexias básicas a empregar polo docente, sinalamos:

- Incentivar a participación activa do alumnado na clase no referente á realización das actividades propostas e á emisión das súas propias valoracións acerca destas.

- Evitar as sancións negativas polo fracaso, así como a falta de recoñecemento persoal polo éxito. É necesario ter sempre presente a educación en valores, transmitindo uns principios de comportamento baseados no respecto e a tolerancia. Ao mesmo tempo, manterase unha actitude de respecto fronte as inseguridades, dúbidas ou fallos do alumnado.
- Coidar a forma de presentar a información, sendo indispensable o emprego de diferentes recursos didácticos e/ou materiais.
- Convidar ao alumnado a participar na avaliación da súa aprendizaxe, a través da autoavaliación.
- Empregar estratexias que fagan revivir no alumnado os coñecementos previos para construír sobre eles a aprendizaxe dos novos.
- Espertar e desenvolver a creatividade en todo momento.

5 Atención á diversidade

No marco do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, enténdese por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

É un feito que os alumnos e alumnas que acceden a un conservatorio presentan diferenzas individuais e non todos aprenden ao mesmo ritmo nin posúen as mesmas capacidades, polo que será labor do profesorado adecuar a práctica docente ás necesidades e características de cada alumno.

Co propósito de satisfacer e dar resposta á atención diversidade, na materia de Repentización e acompañamento teranse en conta as seguintes pautas:

- Ter en conta as diferenzas individuais e de grupo que se detectan na avaliación inicial: os intereses do alumnado, as destrezas adquiridas, etc.
- Traballar con materiais abertos e flexibles, que plantexen diversas estratexias para o logro dos obxectivos.
- Respectar o ritmo de aprendizaxe de cada alumno.
- Diversificar as actividades para lograr os obxectivos.
- Plantexar actividades de diferente dificultade e integrar aos alumnos na máis apropiada ao seu nivel.

O Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, recolle, no seu artigo 32, que se entende por alumnado con necesidade específica de apoio educativo aquel que requira, de forma temporal ou permanente, apoios ou provisións educativas diferentes ás ordinarias por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, por altas capacidades intelectuais, por incorporarse tardiamente ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar.

A identificación temperá das necesidades educativas do alumnado, a súa valoración e a resposta educativa procedente constituirán procesos necesarios para adecuar as medidas e recursos educativos apropiados.

As dificultades máis destacadas que pode presentar o alumnado con incorporación tardía ao sistema educativo veñen dadas pola comprensión do idioma, a diferenza de nivel educativo respecto ao resto do grupo e polos costumes propios da súa cultura. Promoverase que este alumnado participe cos seus compañeiros e compañeiras da materia de Repentización e acompañamento, empregando metodoloxías baseadas na explotación de recursos didácticos relacionados coa práctica musical en grupo, véndose favorecida, así, a súa integración. Se por cuestións culturais, raciais e/ou de escolarización o alumnado inmigrante non recibiu a atención debida no seu país de orixe, procurarase empregar os seus coñecementos musicais nas actividades cotiás de clase.

No caso do alumnado con altas capacidades intelectuais, poderanse elaborar actividades de ampliación de contidos, actividades con maior dificultade da prevista nun primeiro momento para o seu curso, así como actividades que potencien tanto a súa motivación como a súa organización persoal. A capacidade intelectual deste tipo de alumnado demándalle continuamente a xustificación do porqué se realiza unha actividade. É por isto que se lle proporcionarán explicacións fundamentadas que lles permitan razoar e xustificar as actividades e os contidos.

No referente ao alumnado con necesidades educativas especiais, poderase precisar unha adaptación dos recursos materiais, así como da ubicación e colocación da aula e dos materiais. No caso de ser necesario, procederase á adecuación dos elementos do currículo reformulando os obxectivos e, en consecuencia, adaptando os contidos e os criterios de avaliación. Neste caso, realizarase unha programación adecuada ás posibilidades reais do alumno a partir da avaliación inicial —sempre en contacto co resto de profesionais docentes a través da titoría— e supervisado pola xefatura de estudos.

6 Temas transversais

A educación no ámbito musical non debe rematar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e do desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais.

Estes contidos que dan resposta á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente de carácter actitudinal, e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara á devandita realidade.

O carácter participativo e colaborador da práctica musical facilita a incorporación destes temas á aula, especialmente na práctica en conxunto.

6.1 Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes directrices:

- A **educación ambiental** tratarase a través do coidado pola produción excesiva de sons, a concienciación sobre a contaminación acústica e a importancia do silencio como marco de calquera actividade musical.
- A **educación para a saúde** abordarase a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, facendo fincapé sobre a educación postural e a adquisición dun correcto ton muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, a participación nas actividades da aula terá como base os principios de integración, colaboración e respecto mutuo entre os integrantes da clase, independentemente do sexo ao que pertenzan.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir da interpretación e coñecemento de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto produtivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado na clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.

- A **educación moral e cívica** abordarase ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia tanto no transcurso das sesións como á hora de tocar en grupo.

6.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día máis patente e a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cínguese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos tradicionais. Incluso nestas circunstancias que a priori poden parecer pouco dadas ao uso das TIC's, estas poden ser empregadas co fin de complementar e facilitar o proceso de ensino-aprendizaxe.

O uso de materiais audiovisuais relacionados coa materia xa non é novidade, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc. Estas plataformas vinculadas á compartición masiva de material audiovisual poden ser empregadas na aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado, a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, gravadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar na aula as propias actuacións ou interpretacións, e así aportar maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo do alumno.

O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado, así como o seu rápido acceso na aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox ou GoogleDrive permiten a creación de espazos de compartición de material electrónico para os alumnos que poden ser controlados polo profesor.

Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc.

O uso de todos os materiais relacionados coas TIC's empregados na aula debe respectar en todo momento as leis de distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

7 Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O alumnado da materia de Repentización e acompañamento terá o dereito de asistir —aínda que non a obriga— ás actividades culturais e de promoción das ensinanzas que se organicen desde o Departamento de Tecla.

7.1 Actos institucionais

O Conservatorio Profesional de Música de Carballo programa unha serie de concertos que cada curso adoitan formar parte da programación estable do centro. A participación do alumnado de Repentización e acompañamento nestes concertos podería darse nos seguintes actos:

- Concerto de apertura do curso académico.
- Semana Musical de Concertos de Nadal.
- Semana Musical de Concertos de Primavera.
- Ciclo de Novos Intérpretes.
- Recitais de Fin de Grao Profesional.
- Concerto de Graduación (alumnado que remata os estudos do 4º curso do Grao Elemental e o 6º curso do Grao Profesional).

7.2 Cursos, clases maxistrais e conferencias

No caso de que o Departamento de Tecla teña algunha proposta e se dean as condicións para levala a cabo, poderanse organizar cursos, clases maxistrais ou conferencias que terán lugar no 3º trimestre.

Tamén se animará ao alumnado a asistir a clases maxistrais, conferencias ou cursos especializados impartidos fóra do centro, así como a outros actos (concertos, exposicións, talleres, etc.) que poida beneficiar ao alumnado no seu desenvolvemento.

7.3 Outros

O Conservatorio Profesional de Música de Carballo colabora con entidades públicas e privadas participando en eventos organizados por estes, como poden ser o *Novembro con Música* organizado polo departamento de cultura do concello de Carballo, o ciclo de concertos *Cmus en ruta* celebrado nos centros sociais das parroquias de Carballo, o certame literario *Contos de Primavera* organizado por *La Voz de Galicia* coa colaboración de *Empresas Calvo* ou os concertos pedagóxicos para colexios. O alumnado de Repentización e acompañamento podería ser proposto para participar neste tipo de actos.

8 Secuenciación do curso

8.1 Curso: 4º Grao Profesional

8.1.1 Obxectivos

- Fomentar e desenvolver o hábito de analizar a música de forma exhaustiva, para acadar unha comunicación artística de calidade e unha interpretación comprensiva.
- Desenvolver a capacidade de ler a primeira vista partituras de carácter solista, acompañante ou de conxunto dun nivel equivalente ao 1º e 2º cursos de Grao Elemental de Acordeón. Aplicar, con autonomía progresivamente maior, os aspectos, as técnicas e as estratexias necesarias para dito propósito.
- Coñecer a técnica e a mecánica tradicional do transporte: claves, armaduras, diferenzas. Transportar a distancia de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Realizar acompañamentos musicais sinxelos con estruturas harmónicas fundamentadas nos grados tonais en todas as posicións. Recoñecer auditivamente os elementos harmónicos básicos presentes na construción da música tonal.
- Dominar a execución instrumental dos diferentes tipos de cadencias en diferentes tonalidades.
- Coñecer e practicar o baixo cifrado e o cifrado angloxasón empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas e acordes de 7ª de dominante en todas as posicións.
- Improvisar fragmentos musicais con patróns melódico-rítmicos, estruturas harmónicas e procesos cadenciais básicos. Fomentar a exploración sonora e a creatividade.

8.1.2 Contidos

Repentización

- Análise melódica, harmónica, rítmica e formal de obras de diferentes épocas e estilos.
- Lectura á vista de partituras tanto de solista como de acompañante nas diferentes modalidades acordeonísticas, dun nivel equivalente ao 1º e 2º cursos de Grao Elemental de Acordeón, abarcando diferentes estilos, texturas e formas nas claves propias do acordeón.
- O hábito da lectura. A anticipación na lectura.
- Valoración das dificultades técnicas e interpretativas. Estratexias e ferramentas para afrontalas.

- A dixitación repentizada. Adquisición de mecanismos para acadar unha dixitación funcional que facilite a interpretación á vista.
- A simplificación dos diferentes elementos musicais en fragmentos que pola súa dificultade así o requiran.
- Carácter e tempo adecuados para unha interpretación significativa.
- Memorización da estrutura harmónica de fragmentos musicais sinxelos.

Transposición

- Técnica e mecánica tradicional do transporte e a súa aplicación. Coñecementos teóricos: claves, armaduras, diferenzas e a súa utilidade práctica.
- Transporte de fragmentos breves a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transporte harmónico de fragmentos que conteñan os grados tonais a tonalidades de ata tres alteracións.
- Recoñecemento auditivo do acorde principal de cada función harmónica.
- Iniciación á lectura de instrumentos transpositores en si♭.

Cifrado

- Coñecemento e práctica dos cifrados harmónicos básicos máis habituais correspondentes á harmonía tonal e a súa aplicación para a realización de baixos cifrados barrocos e a realización do cifrado anglosaxón para acompañar melodías, empregando acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos e de 7ª de dominante en todas as posicións, así coma modulacións á tonalidade da dominante e ao relativo menor.
- Coñecemento e práctica dos diferentes tipos de cadencias; enlace de acordes en todas as posicións; acordes completos e incompletos: supresións e duplicacións.
- Os acordes e a súa función. Movemento harmónico directo, oblicuo e contrario. Intervalos harmónicos consoantes e disonantes.

Improvisación

- Exercicios con harmonía única empregando todas as posicións do acorde, e variantes rítmicas de progresiva dificultade cunha extensión de catro a oito compases.
- Improvisación de fragmentos curtos con estruturas harmónicas e procesos cadencias básicos, empregando acordes tríades maiores, menores e de 7ª de dominante en tonalidades ata tres alteracións.
- Proceso pregunta-resposta de acordo coas estruturas harmónicas.
- Desenvolvemento melódico en base a unha estrutura harmónica.

- Notas de paso e floreo. Aplicación práctica.
- Acompañamentos harmónico-rítmicos a una melodía proposta, empregando unicamente o manual esquerdo ou os dous manuais ao mesmo tempo.

8.1.3 Avaliación

A avaliación é un proceso sistemático de indagación e comprensión da realidade educativa que pretende a emisión dun xuízo de valor sobre a mesma, orientado á toma de decisións e a mellora. Tal e como recolle o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, a avaliación levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos no currículo e será continua e integradora. Así mesmo, tamén será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino coma da práctica docente.

Asemade, segundo a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, na avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado consideraranse as características propias deste e o contexto sociocultural do centro; o alumnado ten dereito a ser avaliado conforme a criterios de plena obxectividade, así como a coñecer os resultados das súas aprendizaxes, para que a información que se obteña teña valor informativo e o comprometa na mellora da súa educación; o alumnado poderá solicitar ao profesorado responsable da materia aclaracións referentes ás avaliacións que se realicen para a mellora do seu proceso de aprendizaxe; así mesmo, o alumnado ten dereito a coñecer os procedementos formais da avaliación, a súa natureza, aplicación e criterios de corrección.

Criterios de avaliación

- (*) Chegar, a través da análise, á estrutura harmónica interna dunha partitura sinxela para acordeón.
- (*) Realizar correctamente estruturas de catro compases que inclúan as cadencias auténtica, plagal, semicadencia e rota en tonalidades de ata tres alteracións.
- (*) Realizar estruturas harmónicas de catro ou oito compases empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas e acordes de 7ª de dominante en todas as posicións.
- Realizar estruturas harmónicas de catro ou oito compases empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas e acordes de 7ª de dominante en todas as posición, utilizando diferentes formulacións rítmicas.

- (*) Improvisar con soltura melodías a partir de estruturas harmónicas formadas por acordes tríades maiores e menores e acordes de 7ª de dominante, utilizando diferentes formulacións rítmicas simples.
- Utilizar axeitadamente as notas reais e as notas de paso e floreo nas improvisacións melódicas.
- Superpoñer correctamente a unha estrutura harmónica básica unha estrutura melódica de acordo aos principios xerais de pregunta-resposta.
- Coñecer e aplicar os conceptos teóricos asociados ao transporte.
- (*) Transportar correctamente e con soltura fragmentos musicais a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transportar correctamente e con soltura estruturas harmónocas a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Realizar correctamente a lectura de partituras de instrumentos transpositores.
- (*) Repentizar pasaxes musicais nas diferentes modalidades acordeonísticas dun nivel de dificultade acorde ao 1º e 2º cursos de Acordeón de Grao Elemental como solista e acompañante, valéndose dunha axeitada análise previa, logrando continuidade e fluidez na execución e interpretando as diversas indicacións da partitura.
- Executar de forma correcta a estrutura harmónica interna dun fragmento curto para acordeón, mediante un exercicio de lectura baseado principalmente na eliminación de todo o que non sexa esencial.
- Recoñecer auditivamente nunha progresión harmónica o acorde principal de cada función harmónica.
- Realizar correctamente baixos cifrados de tipo harmónico, barroco ou anglosaxón, dunha dificultade elemental, incluíndo acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos e de 7ª de dominante en todas as posicións, así coma modulacións á tonalidade da dominante e ao relativo menor.
- (*) Realizar correctamente e cun ritmo básico, os acordes sinalados na partitura dunha canción de música lixeira, na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón.
- Realizar, cun ritmo básico e incluíndo a melodía, os acordes sinalados na partitura dunha canción de música lixeira, na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón.

Mínimos esixibles

Os criterios de avaliación marcados con (*) son considerados os mínimos esixibles para superar o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Entre os procedementos de avaliación teranse en conta os seguintes:

- Observación sistemática, diaria e directa.
- Observación indirecta.
- Emprego de rúbricas.

Como instrumentos de avaliación, nesta programación valerémosnos dos seguintes:

- Caderno de aula do profesor.
- Rúbricas.
- Listas de cotexo.
- Análise de traballos.
- Gravacións.

Temporalización da avaliación

Segundo o momento no que se recolle a información, a avaliación será:

- Inicial: permite coñecer a situación da que parte o alumnado en función dos obxectivos que queremos acadar, así coma establecer as actividades que favorezan a súa aprendizaxe. Realizarase ao comezo do curso, da programación ou da unidade didáctica a través da observación e probas de carácter práctico e oral.
- Continua: permite identificar os logros que o alumnado vai realizando ao longo do programa educativo, así coma exercer un control permanente na evolución do proceso e tomar medidas de forma inmediata. Esta avaliación referirase a cada unidade didáctica concreta e tratará sobre a recollida de información dos aspectos clave do proceso de ensinanza-aprendizaxe a través dos diferentes procedementos e instrumentos de avaliación.
- Final: realizarase no último momento do proceso, permitindo coñecer os resultados conseguidos, avaliar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

Para que a avaliación dos alumnos e das alumnas sexa continua e integradora, é necesaria a asistencia regular ás clases e ás actividades programadas (Punto 1 do Artigo 2º da Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música). Tendo en conta que non é posible perder o dereito a ser avaliado de maneira continua, o alumnado que non asista ás clases con regularidade —máis de tres ausencias non xustificadas por trimestre— poderá presentarse a unha proba específica ao final do trimestre que se realizará antes da sesión de avaliación. Os criterios de cualificación desta proba serán os mesmos que os da proba extraordinaria.

Criterios de cualificación

Para calcular a cualificación final do curso, aplicaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Transporte: 22,5%
- Repentización: 22,5%
- Acompañamento e cifrado: 22,5%
- Improvisación: 22,5%
- Actitude: 10%

Como recolle a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, a cualificación final será consecuencia da valoración das aprendizaxes específicas da materia e da madureza académica acadada polo alumnado en relación cos obxectivos do curso, no marco do proceso de avaliación continua levado a cabo.

O resultado da avaliación final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.

Para o alumnado con avaliación negativa, o profesor da materia elaborará un informe sobre os obxectivos e contidos non acadados e unha proposta de actividades de recuperación.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Como recolle o artigo 15º do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, é competencia do consello escolar de cada centro autorizar, con carácter excepcional, a ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao cal aspire a acceder.

Sempre e cando se considere necesario, na materia de Repentización e acompañamento realizarase unha proba similar á que se levaría a cabo no caso dunha avaliación extraordinaria, tendo en conta os mesmos criterios de avaliación e cualificación.

8.1.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Como medidas de recuperación ordinarias, nesta programación valerémosnos de:

- Asistencia do alumnado a clases de reforzo, no caso de existir no horario do profesorado.
- Asistencia do alumnado ás horas de titoría do profesor, sempre e cando se dean as condicións de dispoñibilidade necesarias.
- Asistencia do alumnado ás clases de compañeiros de nivel similar como oíntes.
- Probas de recuperación ao longo do curso na hora de clase.

Probas extraordinarias

O alumnado que non obtivera avaliación positiva na materia de Repentización e acompañamento poderá presentarse á proba extraordinaria que o centro organizará durante o mes de xuño. Dita proba consistirá na realización dunha serie de exercicios de repentización, transposición, improvisación, acompañamento e baixo cifrado.

A avaliación da proba fundamentarase nos criterios de avaliación do cuarto curso do Grao Profesional, e a súa cualificación establecerase tendo en conta o seguinte:

1. Repentización: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
2. Transposición: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
3. Improvisación: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
4. Acompañamento e baixo cifrado: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

O resultado final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5. Se o alumno ou alumna non comparece á proba extraordinaria, reflectirase como Non Presentado (NP), que terá, a todos os efectos, a consideración de cualificación negativa.

8.1.5 Recursos didácticos

- Abbott, Alain: Cours complet de lecture à vue. Editorial Henry Lemoine.
- Asins Arbó, Miguel: 101 Ejercicios para la práctica de la repentización y el transporte al piano. Editorial Real Musical.
- Asins Arbó, Miguel: Bajo cifrado. Ejercicios progresivos. Editorial Unión Musical.
- Asins, Molina, Williart: El Acompañamiento de la Melodía. Editorial Real Musical.
- Cisneros, Doña, Rodríguez, Molina: Improvisación y Acompañamiento. Editorial Enclave Creativa.

- Cortada, María Lluisa: Teoría y práctica del bajo continuo. Editorial Dinsic.
- Doupond, Gerard: Método de transposición. Editorial Boileau.
- Hal Leonard Publishing Corporation: The Real Book. Ed. Hal Leonard.
- López Artiga, Ángeles: Método de acompañamiento improvisado para instrumentos de teclado. Piles, Editorial de Música.
- Molina, Emilio: Improvisación al piano, vols. 1-4. Editorial Real Musical.
- Progris, James: A Modern Method for Keyboard Study, vols. 1-4. Editorial Hal Leonard.
- Santacana, Benjamí: El piano a primera vista. Editorial de Música Boileau.
- Tobin, Raymond: How to improvise piano accompaniments. Real Musical.

8.2 Curso: 5º Grao Profesional

8.2.1 Obxectivos

- Analizar desde unha perspectiva melódica, harmónica, rítmica e formal obras dun nivel equivalente ao 2º e 3º cursos de Grao Elemental de Acordeón.
- Interpretar a primeira vista partituras de carácter solista, acompañante ou de conxunto dun nivel equivalente ao 2º e 3º cursos de Grao Elemental de Acordeón. Coñecer e aplicar os aspectos, as técnicas e as estratexias necesarias para dito propósito.
- Coñecer e aplicar a técnica e a mecánica tradicional do transporte: claves, armaduras, diferenzas. Transportar a distancia de 2ªM, 2ªm, 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Realizar acompañamentos musicais con estruturas harmónicas fundamentadas nos diferentes grados dunha tonalidade, acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos e acordes de 7ª de dominante (principal e secundarias) en todas as posicións. Recoñecer auditivamente os elementos harmónicos presentes na construción da música tonal.
- Dominar a execución instrumental dos diferentes tipos de cadencias en diferentes tonalidades. Aumentar a extensión das cadencias e introducir acordes de 7ª de dominante.
- Realizar baixos cifrados e aplicar o cifrado angloxasón empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas, diminuídas e acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principal e secundarias) en todas as posicións.
- Improvisar fragmentos musicais con patróns melódico-rítmicos, estruturas harmónicas e procesos cadenciais sinxelos. Aplicar a variación e o desenvolvemento de

motivos e introducir a improvisación en diferentes estilos coma o blues ou a música popular. Fomentar a exploración sonora e a creatividade.

- Valorar e desenvolver a capacidade de resposta ante diversas dificultades técnicas e interpretativas.
- Comezar a coñecer e pór en práctica os elementos e procedementos harmónicos e fraseolóxicos básicos do sistema tonal.

8.2.2 Contidos

Repentización

- Análise melódica, harmónica, rítmica e formal aplicada á repentización de obras de diferentes épocas e estilos.
- Lectura á vista de partituras tanto de solista como de acompañante nas diferentes modalidades acordeonísticas, dun nivel equivalente ao 2º e 3º cursos de Grao Elemental de Acordeón, abarcando diferentes estilos, texturas e formas nas claves propias do acordeón.
- Lectura de fragmentos a dúas e tres voces. Redución de partituras vocais e instrumentais de escasa dificultade nas claves propias do acordeón.
- O hábito da lectura a primeira vista. Aplicación de aspectos —seguridade na lectura e no ritmo, evitar interromper a lectura, familiaridade cos intervalos, escalas e arpexos—, técnicas e estratexias —anticipación na lectura, búsqueda das características que se repiten, comprobación rutinaria de elementos importantes—.
- Valoración das dificultades técnicas e interpretativas. Estratexias e ferramentas para afrontalas.
- A dixitación repentizada. Adquisición de mecanismos para acadar unha dixitación funcional que facilite a interpretación á vista.
- A simplificación dos diferentes elementos musicais en fragmentos que pola súa dificultade así o requiran.
- Carácter e tempo adecuados para unha interpretación significativa.
- Memorización da estrutura harmónica de fragmentos musicais curtos.

Transposición

- Afianzamento da técnica e mecánica tradicional do transporte e a súa aplicación.
- Afianzamento e perfeccionamento do transporte a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transporte de fragmentos breves a intervalos de 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.

- Transporte de estruturas harmónicas en tonalidades de ata cinco alteracións.
- Asimilación auditiva do acorde principal de cada función harmónica. Recoñecemento auditivo de todos os acordes das diferentes funcións harmónicas e do acorde de 7ª de dominante.
- Acompañamento á vista de pezas para transportar.
- Lectura de partituras con instrumentos transpositores en Si♭ a dous pentagramas.

Cifrado

- Práctica de baixos cifrados e realización do cifrado anglosaxón para acompañar melodías, empregando acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos e acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións; en tonalidades de ata cinco alteracións; procesos de modulación diatónica a tons veciños.
- Coñecemento e práctica das notas de paso, floreos, apoiaturas e retardos nos baixos cifrados.
- Asimilación dos diferentes tipos de cadencias. Aumento da súa extensión e uso da 7ª de dominante en tonalidades de ata cinco alteracións.
- Execución de acompañamentos con ritmos básicos sobre un baixo cifrado ou a partir dun cifrado angloxasón. Práctica sobre temas da música popular, jazz e blues.

Improvisación

- Improvisación de fragmentos con estruturas harmónicas e procesos cadencias básicos, empregando acordes tríades maiores, menores, de 7ª de dominante (principais e secundarias) e de 7ª diminuída en tonalidades ata cinco alteracións.
- Desenvolvemento melódico-rítmico en base a unha estrutura harmónica en compases simples e compostos.
- Notas de paso e floreo, apoiaturas e anticipacións. Aplicación práctica.
- Proceso pregunta-resposta de acordo coas estruturas harmónicas.
- Introdución á forma e á escala de Blues.
- Acompañamentos harmónico-rítmicos a una melodía proposta, empregando o manual esquerdo para acompañarse a si mesmo ou os dous manuais ao mesmo tempo.

8.2.3 Avaliación

A avaliación é un proceso sistemático de indagación e comprensión da realidade educativa que pretende a emisión dun xuízo de valor sobre a mesma, orientado á toma de decisións e a mellora. Tal e como recolle o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música,

a avaliación levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos no currículo e será continua e integradora. Así mesmo, tamén será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino coma da práctica docente.

Asemade, segundo a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, na avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado consideraranse as características propias deste e o contexto sociocultural do centro; o alumnado ten dereito a ser avaliado conforme a criterios de plena obxectividade, así como a coñecer os resultados das súas aprendizaxes, para que a información que se obteña teña valor informativo e o comprometa na mellora da súa educación; o alumnado poderá solicitar ao profesorado responsable da materia aclaracións referentes ás avaliacións que se realicen para a mellora do seu proceso de aprendizaxe; así mesmo, o alumnado ten dereito a coñecer os procedementos formais da avaliación, a súa natureza, aplicación e criterios de corrección.

Criterios de avaliación

- (*) Chegar, a través da análise, á estrutura harmónica interna dunha partitura para acordeón e determinar os diferentes tratamentos a que esta foi sometida.
- (*) Dominar a execución das cadencias auténtica, plagal, semicadencia e rota en tonalidades de ata cinco alteracións, empregando acordes de 7ª de dominante.
- (*) Realizar estruturas harmónicas de catro ou oito compases fundamentadas nos diferentes grados dunha tonalidade, empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas e acordes de 7ª de dominante (principal e secundarias) en todas as posicións.
- Realizar estruturas harmónicas de catro ou oito compases fundamentadas nos diferentes grados dunha tonalidade, empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas e acordes de 7ª de dominante (principal e secundarias) en todas as posicións, utilizando diferentes formulacións rítmicas.
- (*) Improvisar con soltura melodías a partir de estruturas harmónicas formadas por acordes tríades maiores, menores, de 7ª de dominante (principais e secundarias) e de 7ª diminuída en tonalidades con ata cinco alteracións.
- Utilizar axeitadamente as notas reais, notas de paso, notas de floreo, apoiaturas e anticipacións nas improvisacións melódicas.
- Superpoñer correctamente a unha estrutura harmónica unha estrutura melódica de acordo aos principios xerais de pregunta-resposta.

- Improvisar sobre a progresión harmónica básica do Blues, empregando a escala e os motivos rítmicos propios do estilo.
- Transportar correctamente e con soltura fragmentos musicais a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- (*) Transportar correctamente e con soltura fragmentos musicais a intervalos de 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transportar correctamente e con soltura estruturas harmónicas a intervalos de 2ªM e 2ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transportar correctamente e con soltura estruturas harmónicas a intervalos de 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Ler correctamente partituras de instrumentos transpositores en si♭, logrando continuidade na execución e interpretando as diversas indicacións da partitura.
- (*) Repentizar pasaxes musicais nas diferentes modalidades acordeonísticas dun nivel de dificultade acorde ao 2º e 3º cursos de Acordeón de Grao Elemental como solista e acompañante, valéndose dunha axeitada análise previa, logrando continuidade e fluidez na execución e interpretando as diversas indicacións da partitura.
- Realizar correctamente baixos cifrados de tipo harmónico, barroco ou anglosaxón, incluíndo acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos, acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións, en tonalidades de ata cinco alteracións.
- Realizar correctamente baixos cifrados de tipo harmónico, barroco ou anglosaxón, con procesos de modulación diatónica a tons veciños, en tonalidades de ata cinco alteracións.
- Realizar correctamente baixos cifrados engadindo notas de paso, floreos, apoiaturas e retardos.
- (*) Realizar correctamente e cun ritmo básico, os acordes sinalados na partitura dunha canción de música lixeira, na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón.
- Realizar, cun ritmo básico e incluíndo a melodía, os acordes sinalados na partitura dunha canción de música lixeira, na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón.
- Ler correctamente e con fluidez fragmentos a dúas e tres voces en combinacións de claves.
- Reducir partituras vocais e instrumentais a tres voces, aplicando as técnicas e as estratexias necesarias para dito propósito.

Mínimos esixibles

Os criterios de avaliación marcados con (*) son considerados os mínimos esixibles para superar o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Entre os procedementos de avaliación teranse en conta os seguintes:

- Observación sistemática, diaria e directa.
- Observación indirecta.
- Emprego de rúbricas.

Como instrumentos de avaliación, nesta programación valerémosnos dos seguintes:

- Caderno de aula do profesor.
- Rúbricas.
- Listas de cotexo.
- Análise de traballos.
- Gravacións.

Temporalización da avaliación

Segundo o momento no que se recolle a información, a avaliación será:

- Inicial: permite coñecer a situación da que parte o alumnado en función dos obxectivos que queremos acadar, así coma establecer as actividades que favo-rezan a súa aprendizaxe. Realizarase ao comezo do curso, da programación ou da unidade didáctica a través da observación e probas de carácter práctico e oral.
- Continua: permite identificar os logros que o alumnado vai realizando ao longo do programa educativo, así coma exercer un control permanente na evolución do proceso e tomar medidas de forma inmediata. Esta avaliación referirase a cada unidade didáctica concreta e tratará sobre a recollida de información dos aspectos clave do proceso de ensinanza-aprendizaxe a través dos diferentes procedementos e instrumentos de avaliación.
- Final: realizarase no último momento do proceso, permitindo coñecer os resul-tados conseguidos, avaliar en qué medida se conseguiron os obxectivos propos-tos e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

Para que a avaliación dos alumnos e das alumnas sexa continua e integradora, é necesaria a asistencia regular ás clases e ás actividades programadas (Punto 1 do Artigo 2º da Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música). Tendo en conta que non é posible perder o dereito a ser avaliado de maneira continua, o alumnado que non asista

ás clases con regularidade —máis de tres ausencias non xustificadas por trimestre— poderá presentarse a unha proba específica ao final do trimestre que se realizará antes da sesión de avaliación. Os criterios de cualificación desta proba serán os mesmos que os da proba extraordinaria.

Criterios de cualificación

Para calcular a cualificación final do curso, aplicaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Transporte: 22,5%
- Repentización: 22,5%
- Acompañamento e cifrado: 22,5%
- Improvisación: 22,5%
- Actitude: 10%

Como recolle a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, a cualificación final será consecuencia da valoración das aprendizaxes específicas da materia e da madureza académica acadada polo alumnado en relación cos obxectivos do curso, no marco do proceso de avaliación continua levado a cabo.

O resultado da avaliación final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.

Para o alumnado con avaliación negativa, o profesor da materia elaborará un informe sobre os obxectivos e contidos non acadados e unha proposta de actividades de recuperación.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Como recolle o artigo 15º do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, é competencia do consello escolar de cada centro autorizar, con carácter excepcional, a ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao cal aspire a acceder.

Sempre e cando se considere necesario, na materia de Repentización e acompañamento realizarase unha proba similar á que se levaría a cabo no caso dunha avaliación extraordinaria, tendo en conta os mesmos criterios de avaliación e cualificación.

8.2.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Como medidas de recuperación ordinarias, nesta programación valerémosnos de:

- Asistencia do alumnado a clases de reforzo, no caso de existir no horario do profesorado.
- Asistencia do alumnado ás horas de titoría do profesor, sempre e cando se dean as condicións de dispoñibilidade necesarias.
- Asistencia do alumnado ás clases de compañeiros de nivel similar como oíntes.
- Probas de recuperación ao longo do curso na hora de clase.

Probas extraordinarias

O alumnado que non obtivera avaliación positiva na materia de Repentización e acompañamento poderá presentarse á proba extraordinaria que o centro organizará durante o mes de xuño. Dita proba consistirá na realización dunha serie de exercicios de repentización, transposición, improvisación, acompañamento e baixo cifrado.

A avaliación da proba fundamentarase nos criterios de avaliación do quinto curso do Grao Profesional, e a súa cualificación establecerase tendo en conta o seguinte:

1. Repentización: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
2. Transposición: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
3. Improvisación: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
4. Acompañamento e baixo cifrado: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

O resultado final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5. Se o alumno ou alumna non comparece á proba extraordinaria, reflectirase como Non Presentado (NP), que terá, a todos os efectos, a consideración de cualificación negativa.

8.2.5 Recursos didácticos

- Abbott, Alain: Cours complet de lecture à vue. Editorial Henry Lemoine.
- Asins Arbó, Miguel: 101 Ejercicios para la práctica de la repentización y el transporte al piano. Editorial Real Musical.

- Asins Arbó, Miguel: Bajo cifrado. Ejercicios progresivos. Editorial Unión Musical.
- Asins, Molina, Williart: El Acompañamiento de la Melodía. Editorial Real Musical.
- Cisneros, Doña, Rodríguez, Molina: Improvisación y Acompañamiento. Editorial Enclave Creativa.
- Cortada, María Lluisa: Teoría y práctica del bajo continuo. Editorial Dinsic.
- Doupond, Gerard: Método de transposición. Editorial Boileau.
- Hal Leonard Publishing Corporation: The Real Book. Ed. Hal Leonard.
- López Artiga, Ángeles: Método de acompañamiento improvisado para instrumentos de teclado. Piles, Editorial de Música.
- Molina, Emilio: Improvisación al piano, vols. 1-4. Editorial Real Musical.
- Progris, James: A Modern Method for Keyboard Study, vols. 1-4. Editorial Hal Leonard.
- Santacana, Benjamí: El piano a primera vista. Editorial de Música Boileau.
- Tobin, Raymond: How to improvise piano accompaniments. Real Musical.

8.3 Curso: 6º Grao Profesional

8.3.1 Obxectivos

- Analizar desde unha perspectiva melódica, harmónica, rítmica e formal obras dun nivel equivalente ao 3º e 4º cursos de Grao Elemental de Acordeón para acadar unha comunicación artística de calidade e unha interpretación comprensiva.
- Interpretar a primeira vista partituras de carácter solista, acompañante ou de conxunto dun nivel equivalente ao 3º e 4º cursos de Grao Elemental de Acordeón. Coñecer e aplicar os aspectos, as técnicas e as estratexias necesarias para dito propósito.
- Coñecer e aplicar a técnica e a mecánica tradicional do transporte: claves, armaduras, diferenzas. Transportar a distancia de 2ªM, 2ªm, 3ªM, 3ªm e 4ªX ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Realizar acompañamentos musicais con estruturas harmónicas fundamentadas en acordes tríades e cuatríades sen función de dominante, asi como acordes de 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións. Recoñecer auditivamente os elementos harmónicos presentes na construción da música tonal.
- Dominar a execución instrumental dos diferentes tipos de cadencias nas diferentes tonalidades. Aumentar a extensión das cadencias e introducir acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída.

- Realizar baixos cifrados e aplicar o cifrado angloxasón empregando acordes tríades maiores, menores, aumentadas e diminuídas, acordes de 7ª sen función de dominante, acordes de 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións.
- Improvisar fragmentos musicais con patróns melódico-rítmicos, estruturas harmónicas e procesos cadenciais sinxelos empregando sétimas diatónicas, acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída. Aplicar a variación e o desenvolvemento de motivos, aplicando fórmulas rítmicas características do jazz, o blues ou a música popular. Fomentar a exploración sonora e a creatividade.
- Adquirir capacidade de resposta ante diversas dificultades técnicas e interpretativas.
- Coñecer e pór en práctica os elementos e procedementos harmónicos e fraseolóxicos básicos do sistema tonal.

8.3.2 Contidos

Repentización

- Análise melódica, harmónica, rítmica e formal aplicada á repentización de obras de diferentes épocas e estilos.
- Lectura á vista de partituras tanto de solista como de acompañante nas diferentes modalidades acordeonísticas, dun nivel equivalente ao 3º e 4º cursos de Grao Elemental de Acordeón, abarcando diferentes estilos, texturas e formas nas claves propias do acordeón.
- Lectura de fragmentos a dúas, tres e catro voces. Aplicación de fórmulas de redución de partituras vocais e instrumentais.
- O hábito da lectura a primeira vista. Aplicación de aspectos —seguridade na lectura e no ritmo, evitar interromper a lectura, familiaridade cos intervalos, escalas e arpexos—, técnicas e estratexias —anticipación na lectura, búsqueda das características que se repiten, comprobación rutinaria de elementos importantes—.
- Valoración das dificultades técnicas e interpretativas. Estratexias e ferramentas para afrontalas.
- Memorización da estrutura harmónica de fragmentos musicais.

Transposición

- Afianzamento e perfeccionamento do transporte a intervalos de 3ªM e 3ªm ascendente e descendente partindo de calquera tonalidade nas diferentes modalidades acordeonísticas.

- Transporte de fragmentos breves a intervalos de 4ªX ascendente e descendente partindo de calquera tonalidade nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transporte de estruturas harmónicas con ou sen modulacións a tonalidades de ata sete alteracións, utilizando acordes tríades e cuatríades en todas as posicións.
- Asimilación auditiva de todos os acordes das diferentes funcións harmónicas e do acorde de 7ª de dominante. Recoñecemento auditivo dos acordes de 7ª de sensible e 7ª diminuída.
- Acompañamento á vista de pezas para transportar.
- Lectura de partituras con instrumentos transpositores en Si♭ a dous pentagramas.

Cifrado

- Práctica de baixos cifrados e realización do cifrado anglosaxón para acompañar melodías, empregando acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos, acordes de 7ª sen función de dominante, 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións; en tonalidades de ata sete alteracións; procesos de modulación diatónica e cromática.
- Asimilación e dominio do uso das notas de paso, floreos, apoiaturas e retardos nos baixos cifrados.
- Asimilación e dominio dos diferentes tipos de cadencias. Cadencia dobre. Uso dos acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída en tonalidades de ata sete alteracións.
- Execución de fórmulas de acompañamento sobre un baixo cifrado ou a partir dun cifrado angloxasón. Práctica sobre temas da música popular, jazz e blues.

Improvisación

- Improvisación de fragmentos con estruturas harmónicas básicas elaborando frases, breves fragmentos e pequenas pezas, empregando acordes tríades maiores, menores, acordes de 7ª sen función de dominante, de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en tonalidades ata sete alteracións.
- Desenvolvemento melódico-rítmico en base a unha estrutura harmónica en compases simples e compostos.
- Asimilación e dominio das notas de paso e floreo, apoiaturas e anticipacións na improvisación.
- Subdivisión interna da frase, estruturas binarias e ternarias.
- Profundamento e desenvolvemento da forma Blues.
- Acompañamentos harmónico-rítmicos a una melodía proposta —utilizando o manual esquerdo para acompañarse a si mesmo ou os dous manuais ao mesmo tempo—

empregando acordes tríades maiores, menores, acordes de 7ª sen función de dominante, de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en tonalidades ata sete alteracións.

8.3.3 Avaliación

A avaliación é un proceso sistemático de indagación e comprensión da realidade educativa que pretende a emisión dun xuízo de valor sobre a mesma, orientado á toma de decisións e a mellora. Tal e como recolle o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, a avaliación levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos no currículo e será continua e integradora. Así mesmo, tamén será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino coma da práctica docente.

Asemade, segundo a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, na avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado consideraranse as características propias deste e o contexto sociocultural do centro; o alumnado ten dereito a ser avaliado conforme a criterios de plena obxectividade, así como a coñecer os resultados das súas aprendizaxes, para que a información que se obteña teña valor informativo e o comprometa na mellora da súa educación; o alumnado poderá solicitar ao profesorado responsable da materia aclaracións referentes ás avaliacións que se realicen para a mellora do seu proceso de aprendizaxe; así mesmo, o alumnado ten dereito a coñecer os procedementos formais da avaliación, a súa natureza, aplicación e criterios de corrección.

Criterios de avaliación

- (*) Chegar, a través da análise, á estrutura harmónica interna dunha partitura para acordeón e determinar os diferentes tratamentos a que esta foi sometida.
- (*) Dominar a execución dos diferentes tipos de cadencias en tonalidades con ata sete alteracións, empregando acordes de 7ª de dominante e 7ª diminuída.
- (*) Realizar estruturas harmónicas fundamentadas en acordes tríades e cuatríades sen función de dominante, asi como acordes de 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións.
- Realizar estruturas harmónicas fundamentadas en acordes tríades e cuatríades sen función de dominante, asi como acordes de 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posición, utilizando diferentes formulacións rítmicas.
- Realizar estruturas harmónicas introducindo apoios e retardos.

- Realizar estruturas harmónicas introducindo apoios e retardos, utilizando diferentes formulacións rítmicas.
- (*) Improvisar con soltura fragmentos con estruturas harmónicas básicas elaborando frases, breves fragmentos e pequenas pezas, empregando acordes tríades maiores, menores, acordes de 7ª sen función de dominante, de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en tonalidades ata sete alteracións.
- Asimilar e demostrar dominio no uso de notas reais, notas de paso, notas de floreo, apoiaturas e anticipacións nas improvisacións melódicas.
- Improvisar con soltura liñas melódicas aplicando a variación e o desenvolvemento de motivos e fórmulas rítmicas características do jazz, o blues ou a música popular.
- Improvisar acompañamentos harmónico-rítmicos a una melodía proposta empregando acordes tríades maiores, menores, acordes de 7ª sen función de dominante, de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en tonalidades con ata sete alteracións.
- Transportar correctamente e con soltura fragmentos musicais a intervalos de 2ªM, 2ªm, 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- (*) Transportar correctamente e con soltura fragmentos musicais a intervalos de 4ªX ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transportar correctamente e con soltura estruturas harmónicas a intervalos de 2ªM, 2ªm, 3ªM e 3ªm ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Transportar correctamente e con soltura estruturas harmónicas a intervalos de 4ªX ascendente e descendente nas diferentes modalidades acordeonísticas.
- Ler correctamente partituras de instrumentos transpositores en si♭, logrando continuidade na execución e interpretando as diversas indicacións da partitura.
- Ler harmonicamente de forma correcta un fragmento dunha partitura para acordeón que conteña acordes tríades maiores, menores, acordes de 7ª sen función de dominante, de 7ª de dominante e 7ª diminuída (principais e secundarias) en tonalidades con ata sete alteracións, valéndose dunha análise previa e eliminando todo o que non sexa esencial para dito propósito.
- (*) Repentizar pasaxes musicais nas diferentes modalidades acordeonísticas dun nivel de dificultade acorde ao 3º e 4º cursos de Acordeón de Grao Elemental como solista e acompañante, valéndose dunha axeitada análise previa, logrando continuidade e fluidez na execución e interpretando as diversas indicacións da partitura.

- Realizar correctamente baixos cifrados de tipo harmónico, barroco ou anglosaxón, incluíndo acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos, acordes de 7ª sen función de dominante, 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias) en todas as posicións, en tonalidades con ata sete alteracións.
- Realizar correctamente baixos cifrados de tipo harmónico, barroco ou anglosaxón, con procesos de modulación diatónica e cromática, en tonalidades con ata sete alteracións.
- Asimilar e demostrar dominio no uso de notas de paso, floreos, apoiaturas e retardos na execución dos baixos cifrados.
- (*) Realizar correctamente e cun ritmo básico, a estrutura harmónica sinalada na partitura dunha canción de música lixeira na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón, e inclúan acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos, acordes de 7ª sen función de dominante, 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias).
- Realizar correctamente —cun ritmo básico e incluíndo a melodía— a estrutura harmónica sinalada na partitura dunha canción de música lixeira na cal só aparezan a melodía e o cifrado anglosaxón, e presente acordes tríades maiores, menores, aumentados e diminuídos, acordes de 7ª sen función de dominante, 7ª de dominante, 7ª de sensible e 7ª diminuída (principais e secundarias).
- Ler correctamente e con fluidez fragmentos a dúas, tres e catro voces en combinacións de claves.
- Reducir partituras vocais e instrumentais a catro voces, aplicando as técnicas e as estratexias necesarias para dito propósito.
- Ler fragmentos de partituras sinxelas de orquestra nas cales interveña un ou varios instrumentos transpositores, adaptándoas ás peculiaridades e características propias do instrumento.

Mínimos esixibles

Os criterios de avaliación marcados con (*) son considerados os mínimos esixibles para superar o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Entre os procedementos de avaliación teranse en conta os seguintes:

- Observación sistemática, diaria e directa.
- Observación indirecta.
- Emprego de rúbricas.

Como instrumentos de avaliación, nesta programación valerémosnos dos seguintes:

- Caderno de aula do profesor.
- Rúbricas.
- Listas de cotexo.
- Análise de traballos.
- Gravacións.

Temporalización da avaliación

Segundo o momento no que se recolle a información, a avaliación será:

- Inicial: permite coñecer a situación da que parte o alumnado en función dos obxectivos que queremos acadar, así coma establecer as actividades que favo-rezan a súa aprendizaxe. Realizarase ao comezo do curso, da programación ou da unidade didáctica a través da observación e probas de carácter práctico e oral.
- Continua: permite identificar os logros que o alumnado vai realizando ao longo do programa educativo, así coma exercer un control permanente na evolución do proceso e tomar medidas de forma inmediata. Esta avaliación referirase a cada unidade didáctica concreta e tratará sobre a recollida de información dos aspectos clave do proceso de ensinanza-aprendizaxe a través dos diferentes procedementos e instrumentos de avaliación.
- Final: realizarase no último momento do proceso, permitindo coñecer os resul-tados conseguidos, avaliar en qué medida se conseguiron os obxectivos propos-tos e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

Para que a avaliación dos alumnos e das alumnas sexa continua e integradora, é necesaria a asistencia regular ás clases e ás actividades programadas (Punto 1 do Artigo 2º da Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música). Tendo en conta que non é posible perder o dereito a ser avaliado de maneira continua, o alumnado que non asista ás clases con regularidade —máis de tres ausencias non xustificadas por trimestre— poderá presentarse a unha proba específica ao final do trimestre que se realizará antes da sesión de avaliación. Os criterios de cualificación desta proba serán os mesmos que os da proba extraordinaria.

Criterios de cualificación

Para calcular a cualificación final do curso, aplicaranse os seguintes criterios de cualificación:

- Transporte: 22,5%
- Repentización: 22,5%
- Acompañamento e cifrado: 22,5%

- Improvisación: 22,5%
- Actitude: 10%

Como recolle a Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, a cualificación final será consecuencia da valoración das aprendizaxes específicas da materia e da madureza académica acadada polo alumnado en relación cos obxectivos do curso, no marco do proceso de avaliación continua levado a cabo.

O resultado da avaliación final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.

Para o alumnado con avaliación negativa, o profesor da materia elaborará un informe sobre os obxectivos e contidos non acadados e unha proposta de actividades de recuperación.

8.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Como medidas de recuperación ordinarias, nesta programación valerémosnos de:

- Asistencia do alumnado a clases de reforzo, no caso de existir no horario do profesorado.
- Asistencia do alumnado ás horas de titoría do profesor, sempre e cando se dean as condicións de dispoñibilidade necesarias.
- Asistencia do alumnado ás clases de compañeiros de nivel similar como oíntes.
- Probas de recuperación ao longo do curso na hora de clase.

Probas extraordinarias

O alumnado que non obtivera avaliación positiva na materia de Repentización e acompañamento poderá presentarse á proba extraordinaria que o centro organizará durante o mes de xuño. Dita proba consistirá na realización dunha serie de exercicios de repentización, transposición, improvisación, acompañamento e baixo cifrado.

A avaliación da proba fundamentarase nos criterios de avaliación do sexto curso do Grao Profesional, e a súa cualificación establecerase tendo en conta o seguinte:

1. Repentización: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
2. Transposición: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

3. Improvisación: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
4. Acompañamento e baixo cifrado: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

O resultado final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5. Se o alumno ou alumna non comparece á proba extraordinaria, reflectirase como Non Presentado (NP), que terá, a todos os efectos, a consideración de cualificación negativa.

8.3.5 Recursos didácticos

- Abbott, Alain: Cours complet de lecture à vue. Editorial Henry Lemoine.
- Asins Arbó, Miguel: 101 Ejercicios para la práctica de la repentización y el transporte al piano. Editorial Real Musical.
- Asins Arbó, Miguel: Bajo cifrado. Ejercicios progresivos. Editorial Unión Musical.
- Asins, Molina, Williart: El Acompañamiento de la Melodía. Editorial Real Musical.
- Cisneros, Doña, Rodríguez, Molina: Improvisación y Acompañamiento. Editorial Enclave Creativa.
- Cortada, María Lluisa: Teoría y práctica del bajo continuo. Editorial Dinsic.
- Doupond, Gerard: Método de transposición. Editorial Boileau.
- Hal Leonard Publishing Corporation: The Real Book. Ed. Hal Leonard.
- López Artiga, Ángeles: Método de acompañamiento improvisado para instrumentos de teclado. Piles, Editorial de Música.
- Molina, Emilio: Improvisación al piano, vols. 1-4. Editorial Real Musical.
- Progris, James: A Modern Method for Keyboard Study, vols. 1-4. Editorial Hal Leonard.
- Santacana, Benjamí: El piano a primera vista. Editorial de Música Boileau.
- Tobin, Raymond: How to improvise piano accompaniments. Real Musical.

9 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Seguindo o establecido no artigo 2º da Orde do 8 de febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música, no cal se indica que a avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os

procesos coma os resultados da intervención educativa, desde o departamento levarase a cabo tanto a avaliación do proceso de aprendizaxe, coma a avaliación da programación didáctica e da labor docente.

Ao finalizar o curso realizarase unha avaliación co fin de analizar a adecuación dos elementos curriculares ás necesidades específicas e nivel do alumnado; a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, técnicas e procedementos, así coma entre criterios de avaliación, contidos e obxectivos; a adecuación, eficiencia e coherencia dos criterios metodolóxicos; a atención á diversidade, a adecuación das actividades aos intereses e ritmos de aprendizaxe do alumnado; os criterios para a elección de medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos; a xestión do clima da aula e a relación co alumnado e as familias.

10 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

As reunións do departamento serán o foro onde se realice, de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos, etc. Todo isto, tendo en conta a idiosincrasia propia das materias do departamento, así como a individualidade de cada un dos alumnos.

Comentarase regularmente os resultados globais de cada avaliación en calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á Comisión de Coordinación Pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente, revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificaranse criterios para obter un óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso, instrumentos e o seu estado, ordenadores, equipos de audio, software, mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistrais, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores etc. En definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade que permita ao profesorado e alumnado levar a cabo os obxectivos que a programación expón.

11 Anexos

11.1 Proba de acceso a 5º de Grao Profesional

A proba de acceso ao 5º curso do Grao Profesional consistirá na realización dunha serie de exercicios de repentización, transposición, improvisación, acompañamento e baixo cifrado fundamentada nos obxectivos e contidos do cuarto curso de Grao Profesional.

A avaliación da proba fundamentarase nos criterios de avaliación do cuarto curso do Grao Profesional, e a súa cualificación establecerase tendo en conta o seguinte:

1. Repentización: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
2. Transposición: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
3. Improvisación: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
4. Acompañamento e baixo cifrado: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

O resultado final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.

11.2 Proba de acceso a 6º de Grao Profesional

A proba de acceso ao 6º curso do Grao Profesional consistirá na realización dunha serie de exercicios de repentización, transposición, improvisación, acompañamento e baixo cifrado fundamentada nos obxectivos e contidos do quinto curso de Grao Profesional.

A avaliación da proba fundamentarase nos criterios de avaliación do quinto curso do Grao Profesional, e a súa cualificación establecerase tendo en conta o seguinte:

1. Repentización: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
2. Transposición: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
3. Improvisación: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.
4. Acompañamento e baixo cifrado: este exercicio cualificarase de 1 a 10 puntos, tendo un valor do 25% na cualificación final.

O resultado final expresarase mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.